



# VOX URBIS

## DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

BIS IN MENSE PRODIT

**Premium subnotationis annuae, *praesolvendum*, in Italia est Libel. 10;  
ubique extra Lib. 15, M. 12, Sch. 12, Doll. 3.**

**Inscriptiones et omne genus indicationes pretio aequissimo referuntur, quod est in extremis commentarii paginis  
Lib. 0.50 pro unoquaque centimetro quadrato.**

**Cuncta mittantur ad ARISTIDEM LEONORI equitem, VOCIS URBIS possessorum et administratorem**

**ROMA — Via Alessandrina, 87 — ROMA**

**Subnotatio fieri potest:**

**IN ITALIA**

**IN ANGLIA**

**IN STATIBUS FOEDERATIS  
AMERICAE SEPTENT.**

**IN BELGICA**

**IN CANADA**

Apud Desclée, Lefèvre et Soc. Apud Burns and Oates

Apud Desclée, Lefèvre et Soc.

ET NEWFOUNDLAND

BONAE, Via Santa Chiara, 20-21.

LODGE W. — 28, Orchard Street.

Apud Commissariat of the Holy Land.

NEW YORK, 113 W 35<sup>th</sup> St.

BRUXELLES, Rue de la Montagne, 52.

NEW YORK (U. S. Amer.), 113 W 35<sup>th</sup> St.

### RERUM INDEX

LITTERARIUM CERTAMEN ET PRAEMIA CONSTITUTA VICTORIBUS.	v. u.
ANNUS M DCCC XCVIII .....	A. Z.
IN MORTEM FELICIS CAVALLOTTI ET ELISABETH IMPERATRICIS	
LATINAE ELEGIAE .....	F. Ramorino.
DE ADAMO MICKIEWICZ .....	H. Lambiasi.
DE REBUS ITALIAM INTER ET GALLIAM COMMERCIO PERMUTANDIS.	Marius.
HORAE SUBSICIVAE. — Reginae Margaritae Sabaudicae Ad Virginem Dei Matrem precatio latinis versibus expressit .....	I. B. Gandinus.
In Puerum Iesum. ....	P. Angelini.
De LAURENTII PEROSI OPERE, CUI TITULUS Resurrectio Christi.	C. De Angelis.
PAULINA TEKLHIONWAKE POETRIA ET MULIERES IROQUENSES	D. Tamilia.
AMERICAE SEPTENTRIONALIS . ....	H. Marucchi.
EFFOSSEIONES NOVAE IN AREA ROMANI FORI PROPE TEMPLUM	H. A. Strong.
CAESARIS ....	H. D. V. Pieralice.
EX ANGLIA. — DE DISCIPLINA SCHOLASTICA APUD BRITANNOS.	Forfex.
DE FINE ORBIS TERRARUM AC DE EXITU HUMANI GENERIS .....	Egnatius.
FRUSTULA . ....	Thomas.
ANNALES .. ....	X.
ACTA SANCTAE SEDIS .. ....	
LOGOGRAPHUS .. ....	

**ROMAE**  
**EX OFFICINA FORZANI ET SOCII**

M DCCC XCIX

2

# VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

PRETUM SUBNOTATIONIS:

In Italia . . . . . Lib. Io  
Ubique extra . Lib. I<sup>o</sup>, M. I<sup>o</sup>, Sch. I<sup>o</sup>, Doll. 3

BIS IN MENSE PRODIT

POSSESSOR ET ADMINISTRATOR:  
**ARISTIDES LEONORI, eques.**  
ROMAE - Via Alessandrina, 87.

**S**OCIIS omnibus, quorum nomina apud nos frequentiora fiunt in dies, quibusque tantum auctoritatis inest atque decoris, ineuntem annum faustum precamur, quem nobis sit maxime in votis ut et valeant optime et diutissime vivant et felicibus quibuscumque utantur.

Ad eorum autem gratiam, quam hactenus sumus consequuti, in postrem retinendam et augendam, ad omnium etiam favorem nobis conciliandum, neque industriae neque laboribus, si Deus nostris aderit coepitis, parcemus.

Summa vero ope nitemur ut optimas quasque disciplinas semper Vox Urbis prosequatur, rerum etiam civilium ubiorem edat copiam, omnia, denique, in unoquoque contineat numero quae, scitu digna et auditu iucunda, magis magisque homines doctos eiusdem linguae societate coniungant, litteras et artes foveant, ac non modo animos excitent, sed etiam allicant et recreent.

LITTERARIUM CERTAMEN

SOCIIS PROPOSITUM

ET PRAEMIA CONSTITUTA VICTORIBUS

QUM philosophus quidam interrogaretur, quid posset civitati fieri felicius: inter malos, inquit, dissidium, inter bonos aemulatio; illud ut perditorum hominum intercipiatur fraus, hoc ut boni in meliora nitantur.

Nos igitur, qui socios nobis nedum bonos, sed vel optimos quosque diligere cupimus, eosdem, proposito praestantissimis praemio, in certamen honoris vocando censuimus.

Cuius quidem aemulationis maximus fructus ac iucundissimus erit bonos fovere mores et animos ad pulcherrima quaeque erigere, subiecto oculis illustri aliquo exemplo, quo perspicuum sit humanos vitae casus non coeca versari fortuna, sed arcano divinae providentiae consilio gubernari. Verba enim suadent, exempla trahunt, et, quae Augustini auribus olim insonuit vox, benesuada ad magnanimos redit: « potuerunt hi et hi; cur non ego? »

Quid autem esse putemus cuiusvis historiam generis, nisi tabulam quandam, in qua hominem res idoneis sententiis nitidisque verbis, quasi coloribus, exprimantur, eo consilio ut improbo-

rum tristis appareat et lugubris exitus, eorumque mala facinora execrationibus et vituperio damnentur; quae vero digna quis gesserit, ea merita cum laude recenseantur, ut, dum aeterna illos premit infamia, hos gloria apud posteros comittetur aeterna? Si qui vero optima expetentes veramque sequuti honestatem casu aliquo oppressi concidant, redeat mox ad mentem legentis, esse alibi profecto *Iustitiam* unicuique suum aequa lance reddentem, quam nec quisquam possit non in vita sentire, nec moriens effugere.

Huius generis narrationem sociis nostris certatim scribendam proponimus, argumento, dispositione, tempore, nominibus singulorum arbitrio relictis. Spatii vero tantum conceditur quantum decem fere huius commentarii paginae continere possint. Denique narratio latino sermone conficiatur eoque perspicuo ac perpolito. Absolutum opus ad nos mittetur nullo obsignato nomine; sed in fronte voluminis versus aut sententia aliqua scribatur, addaturque epistolaris theca, quae exterius eundem versum aut sententiam praeferat, intus habeat nomen scriptoris inclusum. Nobis autem quovis dispendio immunitibus haec praesto sint antequam huius anni 1899 iulius mensis praetereat.

Singulis scriptis probandis tres addicentur iudices, qui de unoquoque seorsim sententiam ferent: iidem collatis consiliis iudicabunt, quae digna praemio videantur. Praemia vero ita decernentur, ut ei qui primas tulerit *aureus nummus* conferatur suaque narrationis exemplaria centum: qui secundas, item exemplaria centum ac *argenteus nummus*. Utramque denique narrationem, addito scriptorum nomine ex theca aperta deprompto, in commentario nostro edendam curabimus.

v. u.

ANNUS M DCCC XCVIII

EST humanae prudentiae satis probanda ratio ex rerum eventis, quae praeteriere, aliquid de futuris divinare.

Hoc potissimum fieri solet sub cuiusque novi anni ingressum, respiciendo ac reputando quae per delapsi anni cursum evenerint, ut ex his in proxime decurrentem omnia capiantur. Ad haec animum advertenti multa mihi eaque gravia enumeranda videntur quae nuper transacto anno minus faustam notam inurere possent. Quamdiu enim anxii fuimus ne ob Cretam insulam bellum inter Europae gentes conflagraret? Copiarum augebatur numerus, naves hinc inde arcessebant atque ornabantur. Idcirco novis impensis oneratae provinciae, aucta vectigalia, tributa intole-

rabilia exacta; hinc premi populus suisque adversari moderatoribus. Quod malum in Italia nostra in graves recedit tumultus.

Fautores enim novae licentiae temeritatem concitatae multitudinis in rempublicam armare, incendia, caedes miscere. Immissi milites vi motus compresserunt. At doctrinarum errore ac vitiorum illecebris corrupta plebs aversum animum retinuit; metuenda seges praesertim ab iis quos nulla publicae incolitatis cura, sed stultum odium in Ecclesiam invexit, caussam mali simulantes unde remedia exquirenda.

Mens horret inventum esse qui imperatricem proiectam aetate, beneficiis illustrem, quum Geneva animi caussa deambularet, necare ausus sit. Verum id pravitatis facinus universam excussum Europam, ac de remedii aliunde ac ab armis repetendis meditari coegit. Iussus cuiusque nationis procerum conventus ad perditorum hominum nefariam audaciam infringendam. Verum irrita consilia, nisi moribus per religionem consulatur.

Haud multo post aliud paci periculum discrimenque allatum. Ingens propter Antillarum dominatum inter Hispanos atque Americae septentrionalis populos bellum exarsit. Pugnatum utrinque summa vi, Hispani superati, Antillis ac magna ex Philippinis insulis parte exuti.

Attamen huius infasti anni prope ad occasum tristia quae prosecutura praevidebantur per alias eventus immutata nonnulla spei portendere videntur: scilicet Hispaniam inter et Americam sancitum foedus, armorum timorem in praesentia ab Europa removet. Nec existimare licet sine aliquo probabili successu convenisse Romae qui de cohibendis nefariis in societatem criminibus consilia inter se conferrent. Maior etiam spes affulget si, quae de minuendis exercitibus bellicoque apparatu Russiae prudentissimus imperator proposuit, ad optatum finem perveniant. Etenim si a comparandis armis, copiis classibusque instruendis aliquando cesseretur, nullum dubium, praesertim vectigalibus tributisque immunitis, quae belli timor graviora in dies facit, quin populi potiore vitae conditione aliquando fruantur. Praeterit igitur annus plenus sollicitudinis, plenus timoris, dum qui novus ingreditur meliore omne appareat.

Faxit Deus ut bonus, faustus, felix fortunatusque procedat, quod futurum confidimus si civiles potestates una cum Ecclesia Dei in regenda societate coniurent amice.

A. Z.

Natura flores odoresque in diem gignit, magna, ut palam est, admonitione hominum, quae spectatissime florent citissime marcescere.

(PLIN. N. H. 21, 1).

## \* VARIA \*

### Solum oppidi subsidens.

Quid horribilis hiatu terrarum? Hactenus fortasse nihil repertum erat, quod magis terneret; sed adest nostris temporibus aliquid non momentaneum, non inopinum, at simile illi horribili, quod eo magis terret quia constans, quia irreparabile humanis viribus et conatus est. Solum lente deglutiens urbem, dehiscente subtus nescio quibus cavernis terra, unde illud Prophetae redit in annum: «descendant in infernum viventes!»

Huiusmodi urbs in Anglia habetur; ah! quid dixi haber? Num habeatur adhuc nec ne, incertum est.

Nomen oppido Narbowich; regio, iuxta provinciam, Cheshire.

Iam pars urbis fere ex integro subsedit, quod superest reliquum iam penderet in idem. Mathematicae et physicae periti accedentes rei causam profundioribus vacuis et specubus tribuerunt, super quibus aedificia vix quatuor metrorum fornicibus sustinentur.

Pulcrum, mehercule!, dixisse causam incolis; sed quae utilitas in dicendo, si irreparabile urget fatum? Iamque cives incerti mussant, noscuntque se terrae motus praedam datos, qui modo sensim, modo repentina hiatu domos deglutiit. Sic decimanona mensis augusti novissima nocte domus caudidi Barnes usque ad secundum fenestratum ordinem absorpta est, ita placide tamen, ut quicquid supellecillum domi erat ne inclinaretur quidem. Finitima domus, ubi esset, restitut incolis. Biduo post diversori stabulum una cum equis inclusis in profundum descendit; nihil diversorio damni fuit. Sequenti die, dum convivium nuptiale in quadam domo celebravit, haec tribus circiter metris integra cum convivis delapsa est in ima. Fons in foro, monumentum artis, proxima nocte absorbetur. Octingenta nonaginta quinque aedificia ab aequo pristino plus minusve subsiderunt. Aditus templi, qui, decem abhinc annis, decem gradibus eminebat a solo, nunc subter solum octo gradibus petendus est. Carcer una cum duodecim inclusis, apparitorum domus una cum octo militibus ac duabus feminis deglutiuntur. Ubinam nunc sunt? Quanam in profunditate desperierunt? Quam praecepiti, ac tamen tacito lapsu! Nemo vidit, nemo animadvertisit, nemo novit, fortasse nec ipsi, qui misserrim obierunt mortem, nihilominus antea sepulti, quam occisi. Nec minor in campis adiacentibus terror, nec minores hiatus. Et rustica habitatio tamen restat ad modum culminis, ad

modum tholi super quamdam soli columnam; quippe solum illud, breve spatium, circa dehiscensibus terris, pristinum locum, pristinam elevationem servavit. Qua de causa? Quid subtus in tanta ruina, et delapsu vicinorum? Nemo noscit.

Affluit ad locum turba invisentum, turba curiosorum, turba sapientum. Factum patet, atque horribiliter patet; certa rei causa latet in profundis cuivis iaccessis; congruum malo remedium impossibile prorsus humanis.

### Pluviae terreae, sabulosae, insectiferae.

Qui a Tauride Chersonesi venti perflant in Daciam et Mesiam (Romania), plerumque pulvrem adducunt modo flavum, modo rubescens. Relatum est in monumentis vigesima octava mensis iulii die, anno 1833, super Brailam apud Istrum flumen pluisse sabulo quodam rubro, quod mixtum aquis veluti sanguinea pluvia videbatur. Analysis chimica compertum est ex optima ferri rubigine (*protoxido ferreum*) constare. Vigesima octava mensis februario die (1883), Sulina et adiacentes campi ad ostia Istri nigro pulvere cooperiti sunt: ibique etiam die vigesima mensis ianuarii (1893) post nubes flavas pulvis a coelo lapsus est, quinque millimetris super nubes excrescens. Eo ipso anno die octava mensis maii, pulveris pluvia duobus alta milimetricis Moldaviam operuit. Praeterea nobis invisentibus, hyeme, post nivium abundantiorum lapsum, in montibus Aequicolis, viginti circiter abhinc annis, flavescens pulvis super nubes austro flante descendit, quo factum est ut aquae e montanis vicorum tectis turbidae et flavo colore stillarent, mirapibus villicis. Decima nona mensis iulii nocte, et vigesima prima mensis eiusdem tum in urbem Galatz, tum in urbem Bukarest quasi nubes vermiculorum descendit, quae in terram decidens quasi tapetum nonnullis profundum centimetris confecit, eorumque multitudine suspensa alis circa *electricas lampades*, luce illecta, cumulabatur, adestabat, et volvebatur ad modum illius meteorae, quae in mari saepe videri et ferri solet ad pestem et perniciem carinarum et navium. Num haec mirabilia si quindecim circiter abhinc annis, exente mense agosto cum Aequicolis montanis insederemus, tanta vespertinis horis repente apparuit vis papilionum in aere, ut quasi aurea nix descendere videretur; et ea erat, ut, interposita soli, radios cohiceret, et solum, flavis aliis lucem remittentibus, aureo plane colore conserneret, atque, ut ita dicam, roraret? Quod quidem risus causa nobis colloquenteribus fuit; nam

subito vultu, vestibus, crinibus decoloratis, novo illo colore induit, alii ad invicem ac noti, qui eramus antea, videbamur.

Quid autem de illa locustarum in mari pluvia, de qua olim legi quatuor perpetuis horis navigium sulcasce pelagus resertum cadaveribus locustarum? Circa quae tanta fuit famelicorum et inhiantium praedae turba omnimoda piscium, ut hi fere manibus exciperentur; et rete demissum brevi completum est non piscibus, sed populo piscium, quorum ingens numerus in mare recessus est, quum dimidio minor late superaret vires, et necessitates, et desideria pescantium.

### \* Ecce homo!

Quibus constet elementis homo, quid singulis confici possit, si corpus humanum, seorsim iuxta singulorum speciem, divideretur, quidam Germanus vir, chimicae inserviens arti, assiduus et operosus requirens, tandem ad ista pervenit.

Mediae staturas corpus humanum, cui pondus sint sexaginta chilogrammata et octo, tot dabit elementa rerum, quot reperirentur in integris mille et ducentis ovis communibus.

In fluidum aeriforme conversus duo de centum metra cubica daret, et ex hoc fluido tantum idrogeni suppeditaretur quantum satis esset ad elevandum areostatam, cui septuaginta chilogrammatorum impetus foret.

Tantum ferri ex eo corpore depromeretur, quantum sufficeret septem clavis non mediocribus cedendis.

Tantum adipis, quantum sex chilogrammatis et dimidio candelarum conficiundis daretur.

Tantum carbonis quantum opus esset quinque et sexaginta fasciculis illius lignei calami, quem lapis obiter nuncupamus.

Tantum phosphori quanto illinerentur octingenta et viginti millia frustulorum, quibus reente exciteflammam et lucem levi confractione solemus, et non absono a Latinis et a re verbo *flammiferos* nominamus, nisi quis *luciferos* appellare malit, sive *lucigeros*.

Tantum salis, quantum viginti parva cochlearia, quibus in potionem kaffae utimur, continerent.

Tantum saccari, quantum quinquaginta quadratis conficiendis opportuna haberentur.

Denique tantum aquae, quantum quadrangulato litra completeret.

Ecce hominem apud chimicos! Facilis unicuique sui aestimatio est, si datum singulis elementis pretium cumulaverit.

## LIBRI ET COMMENTARII DONO ACCEPTI

M. l'Abbé V. CARLIER. *Minucius Felix et Sénèque*. Louvain, 1897.

— *Authenticité de deux passages de Minucius Felix. Iosephus Rossius. Duas elegias et nonnulla epigrammata*. Bononiae, 1898.

LEOPOLDO PAGLICCI. Traduzione metrica delle *Epistole di Quinto Orazio Flacco*, preceduta da un discorso su l'arte del tradurre e seguita da due appendici. Pistoia, 1898.

EUGÈNE MÜNTZ. *L'art et la morale*. Paris, 1898.

Dottor GIULIO ANTONIBON. Supplemento di lessioni varianti ai libri *De lingua latina* di MARCO TERENZIO VARRONE. Bassano, 1898.

*Caietani Blandini episcopi Agrigentinorum elogium*

C. MILLINTONIUS scripsit.

*Rivista internazionale di scienze sociali e discipline ausiliarie*. Roma, nov. e dic. 1898.

*La Nuova Antologia*. Roma, 15 nov.; 1° e 15 dic. 1898.

*Roma Letteraria*. Anno VI, n. 21.

*La Scuola secondaria italiana*. Anno III.

*L'Amico della Gioventù*. Anno XI, nn. 50, 51.

*Revue Bibliographique Belge*. Ann. XI, n. 11.

*La Ricreazione*. Anno VII, nn. 23, 24.

*Il Marocco*. Anno III, nn. 45, 46, 47, 48.

*Die Nation*. Nn. 8, 9, 12, 13, 14.

*La Cruz*. Madrid, nov. et dec. 1898.

*Ephemrides liturgicae*. Ann. 1898.

*L'Osservatore Cattolico di Milano*.

*Il Cavalier Cortese*. Anno I, n. 1.

*Esperia*. Anno III, n. 5.

*Preco latinus*. Philadelphiae, mense octobri 1898.

*La Vita Nova*. Rivista universitaria, 16 novembre, 1° e 15 dicembre 1898.

*Revue Ecclésiastique*. Vallezfield, vol. IV, nn. 8, 9, 10, 11, 12; 1 e 15 dic. 1898.

DE REBUS  
ITALIAM INTER ET GALLIAM  
COMMERCIO PERMUTANDIS

**Q**UUM nobis ea profecto sententia sit, quae prudenter probumque patremfamilias quemque decet, et qua romano iure cautum est « nemini licere alienis damnis sibi divitias comparare », cumque praetera perspectum sit illas esse opes tuto atque alite fausto comparatas, quas propria industria ac sollertia sine ullius iactura nullaque fraude consequamur; quae nuper constituta sunt inter Italiam et Galliam ad negotiorum permutationumque comoda magnopere laudamus. Hisce enim pactionibus ea firmata sunt, quae utrique prosint, dum neutri nocent, atque ita cautum est circa singula, ut pari pede gentem utramque iuvent, neque detimento alterius altera ditetur.

Quibus factum est ut res et fabrefacta nostra commigrent in populum proximum atque omni copiarum genere abundantem, unde, dum huic emaciat copia rerum, nostros ad mercatores et negotiatores redibit pecunia nullo permutationis damno affecta, neque in deteriorius delata.

Cumque res nostra cum populo sit non modo apprime diti, sed etiam apprime industri atque ad omnia feliciter apto, hinc fiet ut merces nostrae illuc abiturae sint certe vendendae, neque enormi detimento aut emporis credendae erunt, aut dilationis impotes, cum periculum in mora sit, quovis et veluti semigratuito abiicienda potius, quam solita lance et aequo pretio vendendae.

Quum igitur aditus rebus nostris reclusus sit, easque deferre illuc liceat, ablato illo maximo tributo, quo nuper afficiebantur Galliarum limina ingredientes, atque eo tantum restituto, quod iamdudum exstabat, quodcumque cum reliquis finitimi Galliae commune est, eminent novi foederis utilitas; nam plurima, quae nostri soli sunt, et quae veluti exuberantia solemus divendere exteris nationibus, illuc sponte immigrabunt non minoris profecto vendenda, atque tum re, tum pretio cum ceteris eiusdem generis feliciter certatura.

Quantum hoc sit, et quanti habendum hoc, quod feliciter constitutum pro explorato aestimamus, ille sciet qui numeret quot centena millia *ettolitrorum* et olei et vini singulis annis illuc ab Italia demittantur, quot carnium centena *kilogrammatum* millia, tum casei, tum caricarum, tum fructuum, tum ovoidum denique. Quibus singulis ut limina Galliarum paterent, necesse erat gallica aurea a Gallis emere maioris vendita quam in re pretii esset, empta autem reddere minoris aestimata, ut mercibus aditus compararetur. Quid praetera si addideris rationi ponenda nunc tributum illud plerumque quadrante imminutum?

Gratulamur nostratis haec adeptis, gratulamur Gallis ad haec advertisse animum, et consanguineam gentem fraterno more habuisse.

Certe non defuerunt qui in legifero Gallorum coetu haec non facienda dixerunt, et caeca odia succendenda censuerunt. Sed omnes eloquentia fregit, qua Delambre et Delcassé viguerunt, et Aynardius, Jourde et Millevoye se in horum sententiam pedibus ituros conclamarunt. Bona verba ab hisce pro Italies prolata fidei echo in Gallorum cordibus consonuerunt; hinc re suffragiis credita, omnia, prout in votis erat, absoluta sunt una et quadringentis quinquaginta vocibus faventibus, quadraginta quinque tantum obstantibus.

Quae Galli annuerunt, Itali in reipublicae suae

concilio ratum desiderant, atqui id brevi absolvendum scimus.

Diximus nuper, iteramus, et iugiter iterabimus quoties de pace et concordia inter populos sermo feret: « Bonum est et iucundum habitare fratres in unum ». Hominibus bonae voluntatis arridet pax, arridet concordia, quia concordia parvae res crescent, maxima discordia dilabuntur. Simultates, odia, bella raro uni profuerunt, saepissime utrisque nocuerunt; at pax et concordia nocuerunt nemini, et semper utrosque beneficiis iuvarunt.

MARIUS.



### HORAE SUBSICIVAE

REGINAE MARGARITAE SABAUDICAE  
AD VIRGINEM DEI MATREM  
PRECATIO

*Alma Dei genetrix, nivium quam viribus audax  
Montanus dominam rile vocare solet,  
O quae nubiferos montes regis, aethere ab alto  
Haec iuga perpetuo respice tecta gelu,  
Quae candore tui limbum simulantia veli  
Aeriis spatiis intemerata nitent.  
En age, terribiles glacies lustrantibus adsis:  
Excute corde metum, deme pericla viae,  
Perque iter abruptum si quem mors abstulit atra,  
Excipe complexu, Virgo beata, tuo.  
Effice iucundum crudeli funere ademptis  
El leve quod gelidum contegit ossa solum;  
Fac, precor, ut raptim terrestria claustra resolvit,  
Igne sic raptim spiritus astra petat.  
Vola mea exaudi: miserorum suscipe causam,  
Nosce pias mentes, acta probanda vide,  
Collectosque velut montano vertice flores  
Ante Dei solium sparge benigna, precor.  
Sic ubi supr̄mi ad conspectum iudicis ibunt,  
Excipiat placidus commiseransque Deus!  
Sic quae purpureo convestit lumine montes  
Lux caelensis eos tempus in omne bevit!*

Latinis versibus expressit I. B. GANDINUS.



### IN PUERUM IESUM

*Deus et bono est (Symb. S. Athan.).*

*Si Deus hic puer est, cur lugel stratus in antro,  
Et trepidant acri membra tenella gelu?  
Sin homo, cur laetis mulcet concentibus auras  
Alerum summa missus ab arce chorus?  
Si Deus, humani cur non redditur honores?  
Cur natum exesae pumicis umbra tegit?  
Sin homo, cur caelo surgens inopina sereno  
Stella docet reges antra beata pios?  
Si Deus, Herodis cur saevas effugit iras?  
Sin homo, qui Herodi concutit ossa tremor?  
Et Deus est et homo: sic nempe extrema coire  
Non ante auditio foedere iussit amor.*

PETRUS ANGELINI.



*His diebus missa est ad socios figura pro-missa, quae Urbis prospectum (m. 1.10 X 0.24) e Ianiculo monte repraesentat.*

*Socii novi eam quoque gratis accipient una cum omnibus *Voxis Urbis* numeris adhuc editis.*

### DE LAURENTII PEROSI OPERE

CUI TITULUS

#### RESURRECTIO CHRISTI

**I**n nonnullis Italiae superae civitatibus, paucis abhinc mensibus, singulare aliquid contigisse accepimus, atque idem in urbe hac nostra novissime spectavimus. Laurentius Perosi sacerdos adolescens, viginti sex annorum natus, opera quaedam musica, sua manu noviter elucubrata, quorum argumentum vita est D. N. I. C., canenda vulgavit, eaque audita admirationem omnium maximam illi conciliarunt. Quod itaque nomen ante hoc tempus omnibus fere, si populares suos excipias, ignotum fuerat, iam in omnium ore versatur. Difficile dictu est, quanta animorum commotione illius musice, quo plausu, quibus laudibus excepta fuerit: eius ingenii lumen et nativa dexteritas ubique praedicator; ipsius studium, ars, cantus illecebrae quibus audientes subripiens, attonitos et pene sui impotes facit, nulla licet amplissima commendatione satis efferuntur. Homines bene multi musicam tractantes et ad huius studium non leviter appliciti, palam profitentur, se numquam talia tam eximia, tamque insitata audisse: nec desunt qui Laurentium Perosi cum primis actionum musicarum auctoribus, in Italia et Germania celeberrimis, comparent; tantum non illis aequi- parant. Qui vero minus in hac arte sunt erudit, propalare cuicunque occurront et ingeminare non desinunt: Perosianos concentus esse quid novum, incredibile, admirandum, venustatis, deliciarum, incantamenti nescio cuius plenis simum; ita ut extra se rapi et delirare quodammodo videantur.

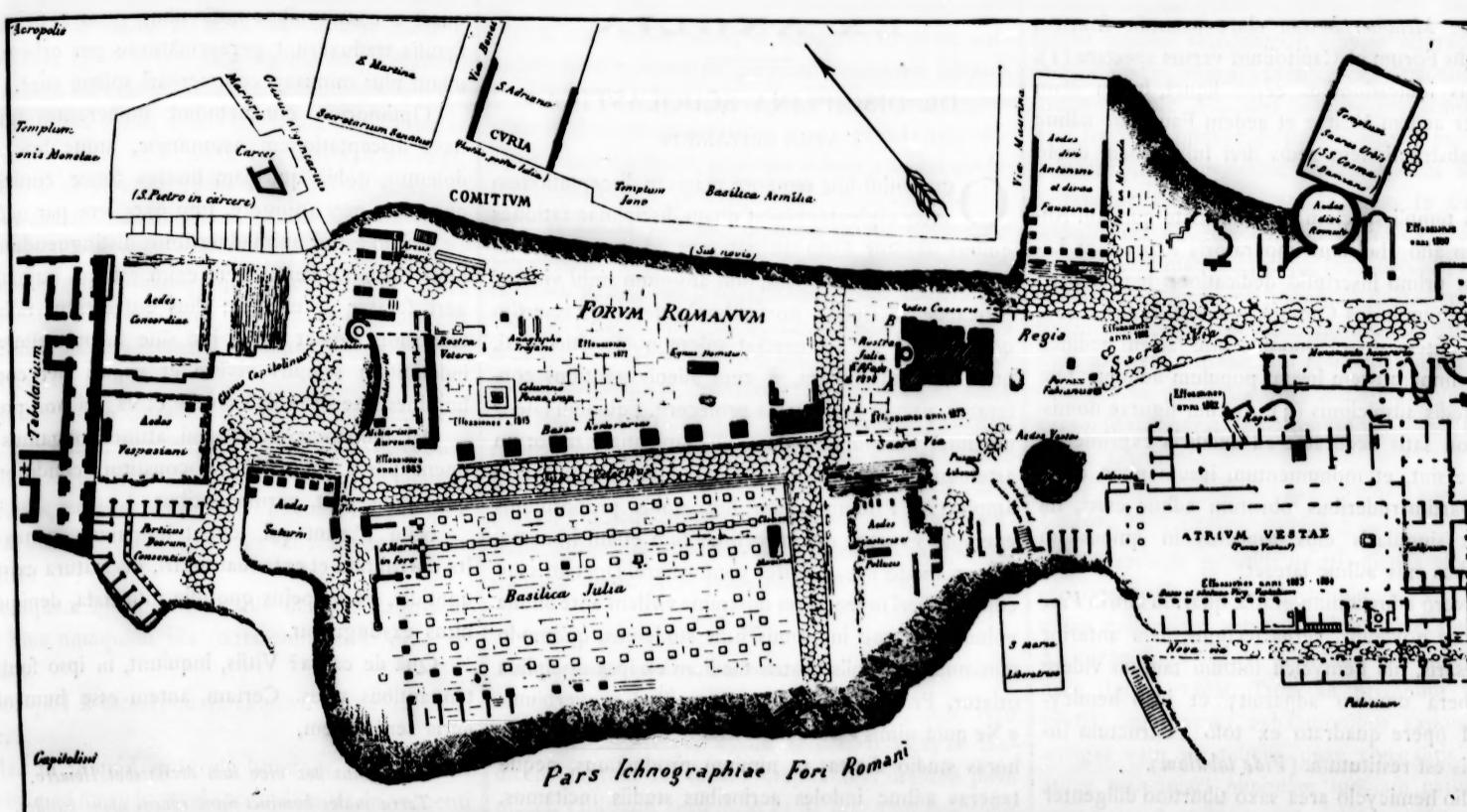
Verum licet praetermittantur, quicumque demum sunt, mentis abreptae atque aestuantis excessus; inficiari tamen non possumus admirationem animorum ab hac musicie commotam vel semel audita, fuisse praeter omnem modum inopinatam, unanimem atque incredibilem. Huic autem tantae admirationi, maius ex eo momentum accedit, quod adolescentem praestantissimum omnes omnium ordinum et omnium partium homines veneratione quadam prosecuti sunt, atque egregio sacerdoti, illi etiam, qui clero vel minus faverent vel aperte adversantur, sepositis inimicitis, libensim plauerint.

Ex hac communis laudum consensione fas est colligere in opere Perosiano aliquid singulare inesse, quod opinioni tam late, tam magnifice de eo prolatae respondeat. Verum quid demum illud sit quod animos audientium tam mirifice oblectet, et in quo proprio excellentia operis sit, non pronum est dicere. Qua de re si, non inquam musicae inductos, sed qui peritissimi sunt et magistri audiunt, amice percunteris; ii quidem presto sunt ut premium operis amplissime commendent, non ea tamen reponunt, quibus intelligatur quidnam potissimum opus eximium faciat. Velle itaque investigare et, si forte datum sit, caussas reperire cur Perosiana musice tot tantisque fuerit laudibus cumulata. Candide aperiam quae menti obversata sunt, auditis non semel cantibus qui Christi resurrectionem in templo Sanctorum Apostolorum mirifice represestarunt. Nullam auctoritatem sed maximum modestiam prae me ferens, exponam quae sentio, paratissimus reiicere, si quis mihi persuadeat errare et decipi me, vel etiam, si Superis placet, insanire.

In primis moneo nolle me de artificio atque intima operis virtute disserere: tum quia ad ferendum huiusmodi iudicium imparem me esse libertissime fateor, tum quia facile mihi dabitur, non esse penitam musicae indolem et modorum elaborationem ad normas artis exquisite contextam, quae animos commovet et admirationem parit, utpote quae vulgo audientium ignota, et ab ipsis qui artem callent secreto operis studio expendenda. Et fatendum fortasse est absolutissimas summorum magistrorum actiones musicas, quae sine dubio operi huic Perosiano dignitate et merito affatim excellunt, non eam tamen admirationem, nec tam subitam, nec tanto plausu celebratam excivisse, quanto Perosius excivit.

Hanc ego admirationem non ex una vel altera, sed ex plurium caussarum complexione repetendam censeo. Praesert enim in primis magister egregius praeiudicium





locum, ubi sacra celebrantur, appellant - se recipiunt,  
ibique choreas ad certos tibiae aut tympani modos  
agunt.

Suum autem quaeque agrum ipsa colit; terram enim subigit, semina spargit, fructus demet percipiique tempore opportuno. Itaque vitam agunt beatam; neque appropinquatio mortis, cum senuerint, eas angit; quin etiam, quo propius ad mortem accedant, quasi in portum ex longa navigatione se esse venturas arbitrantur. Nam hoc sibi persuasum habent, animos esse immortales eosdemque, cum e vita discesserint, tum denique victuros esse in *beatarum venationum*, quas dicunt, regno, ubi *Magnus Spiritus* imperat, qui amorem et caritatem illinc in suos effundit.

Sed pauca dicenda sunt de puerorum institutione.  
Hae a teneris unguiculis, brachiis ad latera adstrictis,  
palo adligantur (hoc enim putant staturam in rectam  
partem ali, hoc vires nervosque conformari), ut, si  
quid nugarum ob oculos proponatur, cum arripere non  
possint, diuturna exercitatione sese desideriumque  
compescere atque cohibere perdiscant. Deinde labori  
ac duritiae student; faselos enim putaminibus deglu-  
bunt, semina in agros spargunt; petasos paleis, ca-  
nistra viminibus contexunt; grana in hiemem filo  
transuunt, agrestia poma colligunt, multumque rura  
pergrantes ac libero coelo utentes sole colorantur.

**Impuberes puellae non solum intersunt quibusdam adolescentium lusionibus, sed etiam praesunt; suum quaeque consanguineum et necessarium tuerat: arca profert verba et manus leviter in eius caput agitat motu, ut ita dicam, magnetico, quem aptissimum ad eum victorem efficiendum putat.**

Si quis autem iuvenis puellam in matrimonium ducere vult, eius patrem adit; quo favente, intra paucos dies nuptiae celebrantur; verum si puella illi se nubere neget, pater nullam in eam adhibet vim. Se-decim autem annos natae puellae iam filius est; tum magna officia se exsequi debere sentit, praesertim si eius familia in earum numero sit, quae Iroquensis concilium constituant. Nam mulier, non vir, apud Iroquenses familiae personam gerit; quare se debere eius dignitatem et decus sustinere intelligit, eademque sibi commissa meminit, si filios spectat, qui in con-cilio aliquando sessuri erunt. Huius autem generis mulier, si mulierum suae tribus princeps est, non solum

apud suos magnam habet auctoritatem, verum etiam apud illos, qui reipublicae consulunt. Ipsa enim, si quis eorum, qui civitati praesunt, moriatur, designat quis ex heredibus illi succedere debeat. Licet quidem senioribus aliquid animadvertere, verum si mulier in suo perstat consilio, illi obtemperandum est. Quare apud Iroquenses summam rerum ad paucarum mulierum arbitrium iudiciumque redire facile dici potest.

At alterum est mulierum genus, quae apud Iroquennes magno honore sunt. Nam iis, quae neque nobiliter genere natae sunt, neque erminea cauda, veluti quodam magnifico ornamento, utuntur (nobilissimae enim ornamentis distinguuntur), cani et rugae auctoritatem afferunt. Omnes enim atque etiam matronae religiose annis venerantur, puellaeque, si cui earum nullus sit sedendi locus, ipsae vero considerant, statim consumunt et eam sessum recipiunt. Anuum autem consilia et responsa tantum habent auctoritatis, quantum quae a nobilissimis mulieribus, de quibus supra dictum est, proferuntur.

DONATUS TAMILIA.

**EFFOSSIONES NOVAE  
IN AREA ROMANI FORI  
PROPE TEMPLUM CAESARIS.**

**E**xploratum plane est romanarum antiquitatum cultoribus, templum divo Iulio dicatum in ea Romani Fori parte quae ad orientem spectat situm fuisse, scilicet inter aedem Vestae et aedem Faustinae, ut in ichnographica tabula quam lectorum oculis subiicimus, indicatur. De aedificii huius origine et historia aliquid hic innuere rei pretium sane erit, ut postea, maxima qua par erit brevitate, de recentioribus effossionibus illic peractis verba faciamus.

Postquam idibus martiis, anno ab urbe condita  
dccx, Caesar in Pompeiana curia coniuratorum  
gladio occubuit, cruentum adhuc eius cadaver in  
Forum solemni funere inlatum est, rogo iam in  
Martis Campo iuxta Iuliae tumulum exstructo (1).  
Lectum in Foro magistratus et honoribus functi po-  
suerunt; et fortasse non longe a Regia, domui vir-  
ginum Vestalium iuncta, ubi ipse uti pontifex maxi-

(1) SVETON. *in Caesare*, cap. 84.

mus mansionem statuerat. Et nobis iuxta viam Sacram apud virginem domum rudera adhuc recentioribus structuris pene obruta illius domus spectare licet, in qua dictator supremam vitae sua noctem transegit. In Foro ipso quaestio de funere orta est, quum quidam corpus eius in Capitolini Iovis cella, alii potius in Pompeiana curia, ubi occisus fuerat, cremare maluerint; sed repente duo gladiis succincti illud ardentibus cereis succenderunt. Hoc signo in dicto, circumstantium turba virgultis et subselliis superimpositis bustum tumultuarium paravit; cineres autem a Foro in Martis Campum ad monumentum gentis Iuliae postea translati sunt. Eo ipso loco ubi dictatoris corpus exarserat, plebs columnam e solidissimo marmore statuit, inscriptione addita PARENTI · PATRIAE. Ara etiam ei dicata est, quum constet ibi plebem sacrificare et vota suscipere consueuisse (1). Postquam vero Marci Antonii iussu Caius Amatius interfactus est, cuius praesertim auspiciis Caesarianum illum monumentum erectum fuerat, Dolabella Ciceronis gener columnam et aram, plebe tamen tumultuante, de medio sustulit. Nec populi tumultus profecto desiit, donec triumviri reipublicae constituendae templum ibi ad honorem ipsius Caesaris erigendum esse decreverunt; quod post annos duos, nempe a. dcccxi ab urbe condita, factum est. Aedificium ita cultu magnifico ibi exstructum, quod postea Octavianus Augustus rerum omnium potitus rostris actiacis exornavit, quae rostra Julia vel Nova appellata sunt (2).

Aedes divi Iulii in area ipsa, ubi bustum olim  
suerat, sita profecto erat, teste Dione qui scribit: καὶ  
ἡρόων οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ ἐν τῷ τόπῳ ὃν φέρεται τοῦ  
προκαταβίλλοντο (3); et ex Appiani verbis colligi pos-  
test, templum illud iuxta Regiam pontificis maximi  
exstitisse: ... ἐνθα τὸ πάλαιον Ρωμαῖος ἦστι βασιλεῖον (4).  
Quin imo Ovidius indicationes alias ad aedificii illius  
positionem recte statuendam nobis suppeditat. Nam  
in poemate, cui titulus *De Ponto*, aedem Caesaris ut  
proximam templo Castoris et Pollucis indicat (5):

(1) SVERIGE, loc. cit. cap. 85.

(2) **DIO CASSIUS**, Ll, 19.

(3) Dio Cassius, XLVII, 18.

(4) *De bello civili*, II, 148.

(5) ... quos proxima tempa tenentes  
Divus ab excelsa Iulius aede videt

aetatis, quo gratiam sibi, savorem, benevolentiam summi-pore demeretur. Vix enim reperias qui viginti et sex annorum natus lucubrationem musicam tanti ponderis ausus fuerit meditari, expedire, in publicum proferre, ea confiden-tia qua non spem sed certitudinem fere successus visus fuerit praelibare. Ex quo pervium fit omnibus et exploratum, quod de ingenita eius ad rem musicam docilitate, de eius nativa facultate, qua naturae ipsius habitu pene divino ad hanc artem exercendam a puero mentem applicuit, passim memoratur. Quod autem ille naturae be-neficio insitum tenuit, id assiduo studio, exercitatione non intermissa, insignium doctorum vel disciplina vel lectione, institutione in celebrioribus athenaeis contentis viribus excepta, quotidiana pene cultura expolitum, omnibus suis partibus perfectum fuit. Aiunt invitatum non semel ut or-gano assidens, modulationem quamdam indictam perten-taret, obducta primum fronde ac si penitiora animi sensa secum scrutaretur, aggressum deinde et duabus horis pro-secum, tantae amoenitatis cantus ex ipso eliciuisse, ut



mira quadam dulcedine omnes perfunderet. Qnod plane ostendit ipsius acerrimi ingenii aciem ad haec colenda, non solum calescere sed penitus inflammari. Hinc autem, ut ad cantus de Christi resurrectione, quibus nuper delectati sumus, propius veniam, hinc, inquam, consequitur placidus ille harmoniae veluti rivos sponte decurrens per opus integrum, absque ulla vel minima conatus impres-sione, sine ullo difficultatis impedimento, a capite ad calcem eiusdem tenoris fusum, cui aures atque animi obsecundant, nec tamen unquam vel repentinis mutationibus, aut sonorum vel intempestiva concordia vel acri discrepan-tia, a suavissima perceptione avocantur. Maxima autem oblectamenti continuatio ex eo derivare dicenda est, quod in nullo totius operis loco artificium illud emineat, apud artis huius magistros non semel inductum eo consilio, ut inexpectatis modulationibus auditores atque improvisa, ut ita dicam, rerum specie percellantur. Contra tam aqua-bili et uniformi ratione modi flectuntur ac temperantur, ut cum auribus quas sollicitant, et cum imis cordium fibris quas penetrant, concinere videantur. Id vero efficacissime assequitur Perosius adhibitis modice cantantium vocibus, quae raro admodum iucundae reperiuntur, quaeque le-nissimam harmoniae seriem vel asperitate, vel inconstantia, vel disparitate non raro interturbant. Partes autem omnes nervis, fidibus, tibiis, ceterisque musicis instrumentis attri-butae sunt, utpote quae dociliora accident ad sonorum varietatem, ad intervalla, ad distinctionem vocum genera permulta, candidum, lene, grave, acutum, praestanda, eo-rumque molliores et delicatores in cantu flexiones, aures

nativa iucunditate per se demulcent et in numerum eruditae dispositae, mira oblectatione deleniunt. Itaque ope hac in-strumentorum elaboratum, melicum epos Perosianum, sine detimento voluptatis, blandioribus illis cantibus caret, quos ad numeri magis legem expressos diversae voces, seorsum singulae, modulantur; consociatis adeo modis ut sicut pictura oculis ita et carmen suaviter deductum auribus subiiciatur. Quo genere odarum Italorum magistrorum mu-sice maximopere excellit.

Verum Perosius Germanorum indoli praecclare obse-quutus ut singulari facilitate decorum carmen struxit, ita etiam admirabili simplicitate elegantissimum. Nequid-quam enim in eo requires nova, exquisita, incogitata et inaudita, sed demissa omnia et obvia et pene vulgaria, quae tamen fidibus iuncta gratissime funduntur, illabentia animis non aliunde quam a se ipsis petita voluptate. Hac tamen et facilitate et simplicitate operis contendit Perosius naturam imitari, ex cuius imitatione quidquid est pul-chrum scaturire intelligimus. Nemini non liquet hunc potissimum fuisse auctoris labore, atque in hoc situm omne operis artificium. Cum enim eius carmen bipartitum, et acerbum Christi funus deploret et eius resurrectio-nem celebret; prima pars flebilibus modis, altera laetissimis expeditur. Atque hinc fletum, inde vero gaudium ea ratione modis omnibus indit, ut usque sibi constantia a minimo ad maximum progrederentur. Quis enim non est admiratus quo lugubri cantu praenunciet filium Dei extremum vitae spir-itum mox esse emissurum? Hinc tubarum clangore declaratur horrescere natura uni-versa, eoque ingeminato, motum terrae pene experti sumus, scindi vero templi velum a summo usque deorsum, acutissimo fidium sibilo citissime dilabente ad vivum exprimitur. At melos illud lugubre quo fideles conqueruntur pastorem recessisse, maxime autem mulierum querimonia plenissima pietatis, verum animis moerorem ingenerant, lacrymasque elicunt ex oculis. Longum esset singula persequi. In altera parte obiter memoro primum in sollemni illo angelorum cantico, quo iubentur homines laetari, non posse qui audiunt non gestire, nec perten-tari deinde laetitiae sensibus, qui suavissimi excitantur, cum Christum redivivum Magdalena occurserent eique se detegentem mel-litissimi cantus referunt quam fideliter. Prae-

clarissimum autem in hac parte iure dixeris triumphalem hymnum quo concluditur opus et erumpentibus ovantium plausibus meritissime coronatur. Qua in re non unus ani-madvertisit sedulum auctorem, ut gaudii repre-sentandi fastigium feliciter attingeret, ab austoritate et gravitate cantus germanici parumper deflexisse, et levius sere-niusque melos, ingenitum Italum, de pectore italo suo de-prompsisse.

Iam vero moeror et gaudium principes animi motus sunt, quos qui novit tempori excire et perspicacissimam ingenii aciem, et praestantissimam sollertia artis ostendit, et talem virum, qui commoventur, adiunguntur cumulatis laudibus celebrare.

Quas hactenus memoravi certissimae admirationis caussae sunt, sed omnium potissimum iudico repetendam esse ex fine, quem auctor sibi constitut in hac melica elucubratione aequa ac in ceteris, quemque est feliciter assecutus. Magnum est in sacerdote adolescente ingenium, magnum musicae artis excolendae studium, magna exer-cendae cupiditas, sed his omnibus praestantior est pietas. Quaun'ce permot as secum ipse liberavit vitam D. N. I. C. cantu exigere, animisque fidelium oblectamento cantus altius infigere. Id autem ingenii ne dicam sollertia, an instinctu divino, an verius utroque tam efficaciter praestitit quam quod maxime. Profecto quidquid est in eius opere venustatis, dignitatis, ornamenti, omne id pietatem spirat. Iam in audientium animis recordatio mysteriorum, quae religionis christiana deliciae sunt, quaeque vehe-mentissime mentes commovent, delicatissimis concen-

tibus renovata prae ceteris effecere ut opus Perosianum ingenti plausu, summis laudibus, eximiis admirationis indicis exciperetur.

Si igitur una complectaris, in auctore quidem aetatis florem, ingenii acumen, scientiae maturitatem, musices studium; in opere vero facilitatem cum decore, simplicitatem cum elegantia, naturae imitationem, incitamenta pietatis; facile tibi persuadebis, totius admirationis quam sibi conciliavit fuisse dignissimum.

C. DE ANGELIS.

PAULINA TEKLHIONWAKE

#### POETRIA

#### ET MULIERES IROQUENSES AMERICAE SEPTENTRIONALIS

**P**AULINA Teklhionwake iroquensis, nobili genere nata (eius enim pater nomine Onwanonsyshon eorum Indorum dux fuit qui *Canadam* in America septentrionali incolunt quique ex corporum colore *Pelles rubrae* vulgo appellantur), non solum apud suos, sed etiam apud complures Europeos, praesertim Anglos, clarissima huius aetatis poetria habetur. Optima enim fundit carmina, quae omnia in celebrandis sua gentis moribus et factis versantur, eademque, cum in publicum prodit, tanto animi ardore atque tanta vocis suavitate recitat, ut qui audiunt, incredibili quadam voluptate perfundi se sentiant. Hic autem eius corporis habitus: statura pro-cera, color pellis ruber; oculi pulli, vultus gravis, crines prolixii et resoluti, vox plena atque suavis. Purpuream autem induit vestem, more indigenarum, caudis ermineis, ursi pedibus atque pantherae dentibus ornatam.

Ipsa nuper in commentario, qui gallico verbo *Revue des Revues* (1) inscribitur, plurima ornata et distincta de iroquensis mulieribus disseruit, pri-mum ut earum notitiam divulgaret, deinde falsas ut opiniones, quas Europaei de Americae septentrionalis indigenis nationibus habent, dilueret. Nam fere omnes putant *Pelles rubras*, quas dicunt, asperos et incultos homines esse, quod neque moribus, neque legibus, aut imperio cuiusquam regantur. At res secus se habet.

Omnium enim indigenarum gentium quae *Canada* incolunt, viribus, moribus, ingenio et virtute Iroquenses praecipiunt sunt, quorum res publica iam inde fere a saeculo xv post Christum natum regali, optimati et populari genere temperata est. Itemque iroquensis mulieres praeter ceteras indigenas ingenio et moribus excellunt, quippe quae et a claris viris se ortas esse praedicant et ad cultum nostrum propensa sunt. Nam coquendi artem et suendi norunt; candidum panem et cibos suaves comparant, conser-vantque fructus; magnificas vestes, splendida stragula variis contexta pannis, pulcherrima acu picta opera conficiunt, quae omnia quotannis in unum locum con-ferunt ibique proponunt.

Tegumine autem utuntur tunica cum fimbria variis coloribus sparsa; nigros crines obliquant nodoque substringunt: circum collum torquem vitreis frustis nexam gerunt. At nonnullis habitus est in morem nostrum; petasum enim habent paleis contextum floribusque ornatum, habent manicas. Verum eae, quae agros incolunt, vestem succinctam argenteis gemmis ornatam, amplas bracas acu pictas induunt, plures annulos in dito ferentes.

Hae maxime maiorum suorum religioni sunt de-ditiae, quae in colendo *Magni Spiritu*, qui dicitur, versatur. Diebus festis se in *Long House* - ita enim

(1) Vide *Revue des Revues*, xvi kal. dec. 1898, pag. 360-367.

in orbe Iovis, nulla et ultra in orbibus Saturni, atque Urani. Quid autem dicendum de orbe Neptuni, quem orbem solis iubar assequitur quatuor post horas? Talis illic esset calor, qualis haberetur hac formula: Calor orbis nostri sit 8; calor Neptuni erit 8—240, nempe bis centies ac tricies et bis minor terrestri. Et cum eadem ratio de luce habenda esset, nam solis lux eadem proportione minueretur, non illic lux ulla sed haberentur tenebrae; quod quidem non modo falsum est, sed illum tanta percutit a sole lux, ut reverberata ad nos remeet immenso intervallo feliciter devicta.

Quid si addas ipsam rationem imminutionis a nobis expositam, non ad unguem obtinuisse verum, quinimo longe distare? Nos enim hic ad facilitatem deduximus, simplici arithmeticò iudicio, sed per quadrata deducenda esset, quia talis est lex emanantum a centro.

Numquam igitur erit in sole defectio caloris et lucis, hinc numquam illa mors omnium in orbe viuentium.

Sed quid si cataclysmate aliquo totus pereat orbis noster?

Hac in re quid senserint homines, quid tradant litterae, quid timendum vel sperandum sit, in sequenti numero exponemus. Sufficiat nunc philanthropis nos demississe ab eis curam ingruentis illius finis, quem humano generi docti homines minati sunt.

H. D. V. PIERALICE.

## FRUSTULA

### *De arbore quam vocant nataliciam.*

NATIVITATIS Christi festum, cordi suavissimum, in litteris et artibus, in ipsisque usibus omnium gentium tam poetica et familiari nota manavit, ut si veterum religionum per manus proditarum memoriam comprehendere quis cupiat, incassum cedat, quippe cuiuscumque fere regionis incolae suam ipsius habeant. Consuetudo vero nostris diebus longe latente diffusa *arboris* quam vocant *luminum*, sive *arboris Christi*, digna est quae speciali mentione honestetur. Sed tamen obscura arboris huius origo manet, quam Scheffel in *Ekkehart* a saeculo x deduxit, quando vago cuidam equiti — uti traditum — sidera inter frondea nemora micantia eiusdem figuram obiecere. At neque fabula haec, neque arborum perlungentium, quam videre licet in commenticia saeculi xiiii gallica historia, cui titulus *Diamart le galois*, aperte ad solemnia de quibus agimus referuntur: itemque dicendum de usu illo pariter gallico, fere eodem tempore vulgato, ornandi arbores luminibus ad gaudium, quod salvus hospes aliquis advenisset, demonstrandum. Alia denique vulgaris opinio refert, diem xxiv mensis decembris primis hominum parentibus dicatam esse, atque ideo arborum illam, quae in media beatissimi orbis terrarum sede extollebatur, fulgentibus pomis redundantem, in nientem revocasse. Ceterum quidquid est de *arboris* huius *nataliciae* origine, prima eius historica memoria in germanica regione, immo Argentorati (nunc Strasbourg) recolitur. Anno enim 1600 *Memorabilia quaedam Argentorati observata* ibidem typis edita sunt, apud quae communis illius populi usus describitur, qua nocte Christus natus est, pini in media domo erigendae, eique ex charta discolorores taenias, varia poma, eaque argenteo tegmine involuta, bellariaque figendi. Quin etiam anno 1657 theologus quidam in eadem urbe usum hunc expro-

brabat, cum melius fuisse, in quadam suo opere scriperit, *pueros ducere ad perpetue viridantem citream Domini nostri*. Haec igitur, vetustissima quae cognoscantur, documenta *nataliciae arboris* primas Argentorati civibus vindicant, unde per orbem usus est prolatus; neque Goethe poeta, qui primum Lipsiae arborem vidi et amore fere dicam puerili deinde prosecutus est, minimam opem ad id consequendum scriptis contulit. A *natalicia pino*, quando forsan nemora privati iuris facta sunt, ut libere arbusta e radicibus omnibus haurire minime fas sit, quae vulgo *pyramis* dicitur est deducta, maxime inter Saxones, et nunc in Americis, pervulgata, ex hastili constans, in aqua tabula defixo, cuius in longitudinem minores sades horizontales adnectuntur, varie depictae vel deopertae, e quibus lumina omnigenaeque res pendent. Sunt autem et *nataliciarum arborum* alia genera, quorum unum plebi praecipue reservatum.



### *Pauperum arbor natalicia.*

Voluptuaribus pauperes prohibentur, non vero amoris sensu; itaque *nataliciae arboris* vices et caudicem tantum in foculo crepitantem habere plebi placet. Quisnam vero dicat et de hoc quot religionis species? quae etsi vana, non ideo spernenda, cum semper suave quidquam et praecelsum intellectum praebant. Sic, nonnullis in locis caudex in flamma incenditur, cui lampas in ecclesia ardens ignem intulit; alias, dum caudex comburitur, puerorum oculi vittis velantur, qui, populare carmen cantantes, caudicem ipsum ferro percutiunt, nitentes ut quas plurimas possint, quasi gemitus ad Deum, scintillas attollant.



### *De strenis.*

Natalicii, ut aiunt, dies strenarum quoque memoriā renovant, quae etsi munus pauperis Romanis esse solerent, diuturnitate temporis et pauperum et divitum factae sunt. Symmachus Tatium Sabinum scribit, primum sub anni exordium ex verbena ramulum, nemore evulsum Streniae, virtutis numini sacro, ad faustum omen dono accepisse: inde donarium horum mos, inde nomen ductum. At iam antiquis rei romanae temporibus verbenaceae dono, quae Marcialis *aurea cariola* dixit, successere, caricae scilicet, mella, dactyli, aliave crustula sive inaurata, sive consulto affabreque composita, ad inoffensem, felicem dulcedinumque plenum annum necessariis atque amicis precandum. Usus hic Romae ita invaluit, ut quo tempore Augustus imperium nactus est, reliquias fere habitus sit, ac senatus populusque romanus ad Capitolium strenarum dona, eaque omnia aurea, retulerint, atque Streniae deae praesidis in honorem, solemni pompa ritus et amplissimas epulas celebrarint. Media, quam vulgo nuncupamus, aetate strenarum consuetudo perstitit, ad Paschatis vero festum traducta, cum ille quidem primus anni dies haberetur. Aloysio XIV in Gallia regnante strenae amplissimam magnificientiam sunt consecutae, ut plurium notitia ipsis historiis tradita sit. Traditum et id reperi, familiari cuidam consuetam strenam petenti, Dubois cardinalem, quae omnia per annum superiorum sibi ille furatus esset, dono dedisse. Quid, inquam, splendidius donare potuit?



### *De mense ianuario.*

Sunt qui hunc mensem Ianuarium dictum affirmant, quasi *anni ianua*; at plerumque nomen deductum putatur a Iano, vetustissimo Latii rege, qui

tamen bifrons effingebatur, quippe altera facie annum elapsum, altera advenientem aspicaret. A Romanis quoque *Nuptialis* nomine est honestatus, quia Iunoni pronubae dicatus. Solemnia per mensem celebrabantur *Compitalia*, septem diebus a prid. id. agitata in viarum compitis, Larium in decus; cui addenda (ix kal. febr.) *Seminalia* ad Cererem, agrorum numen, piandam; atque (vi kal. febr.) feriae Castoris et Pollucis, in honorem ductae pugnae ad Regillum lacum coelestium horum victorum. Ianuarium mensem Athenienses *Harmelion* dixerunt; *Lernaeanum* Ionii atque Baeotii; *Aesthium* Cypri; *Audinaeanum* Macedones; *Tibi* Aegyptii; *Schebat* Chaldae; *Ieuner* Germani.



### *Utilia.*

Consuetudo perutilis nostris diebus plures tenet, pro communi umbraculo, paenula uti ex panno gummosis quibusdam substantiis immeabili aquae facto. At saepe fit, ut brevi mollitudo defluat et paenula haec rigida evadat. Tum, ad pristinum reducendi gratia, ammoniacis exhalationibus exponatur. Sic, aurigae eam in stabulis, quae constantis temperie atque ammoniaci nunquam inopiam patiuntur, suspendere solent.



### *Iocosa.*

Ad quemdam pauperem medicum:  
*Pharmacadas aegroto, aurum tibi porrigit aeger;*  
*Tu morbum curas illius; ille tuum.*

FORFEX.

## ANNALES

De pergravi oratione habita in publica Germanorum contione. — De Christophori Columbi cineribus. — De verbis a sir E. Monson habitis. — De Georgii principis Cydoniam in urbem ingressu. — De novo legato Gallorum ad Vaticanum.

In publica Germanorum contione interroganti Richterio populari oratori de ratione acceptarum datarumque rerum perpendenda, De Bülow tertium imperii locum tenens: Res, inquit, quibus regiones ad orientem vergentes agitantur, quamvis bonum suscipere videantur cursum, multos tamen annos desiderant, antequam omnem a nobis eripiant timorem. Sperandum autem non est fore ut tranquilla omnia pacataque procedant; minus quidem nunc est quam antea periculum quominus nostrarum gentium perturbetur quies, id tamen negari non potest, magnam esse quaestionem. Quod, si quis tum Balcanicarum nationum utilitates, tum libertatis studia, tum cupiditatem consideret occupandi novas terras, satis perspicuum appareat. Sunt enim in peninsula Balcanica res, quae in discordiam, si interpretari velimus, civitates nostras inducere possunt; Germanorum vero imperium, cui est pacis amor, de pace semper sua praestabit officia.

In Creta insula, quae secuta sunt, nobis suaserunt ut navem bellicam, cui nomen *Oldenburg*, revocaremus, illud cogitantes: *multos coquos salsamentum corrumpere.*

Refutatis inde hominum commentis de imperatoris Guillehni itinere ad Orientis partes, oratione habita de templo acatholicorum augurato, soli, cui nomen *Transitus B. Mariae Virginis*, mentionem intulit, eiusque proprietatem societati catholicae Germanorum datam esse monstravit. Quibus prolati

et in fine *Metamorphoseon* clare ostendit frontem ipsius aedis Forum et Capitolium versus spectare (1). Ex quibus indicationibus certo liquet, basim illam quae inter aedem Vestae et aedem Faustinae adhuc manet, substructionem aedis divi Iulii procul dubio fuisse.

Huius templi speciem in numismate quodam Augusti et in alio Hadriani imperatoris expressam habemus. In primo inscriptio dedicationis legitur DIVO IULIO ET SIGNUM IPSIUS CAESARIS SUB PORTICU EXSTAT (2); in altero autem rostra quoque ante faciem aedificii adfixa et imperatorem ipsum populum adloquentem e podio aedis adspicimus (3). At cum figurae numismatum non satis accuratae ad aedificia exprimenda iudicandae sint, et monumentum ipsum pene disiectum et partim ruderibus obrutum adhuc esset, ita accidit ut singularis eius aspectus in quibusdam suis partibus nos adhuc lateret.

Nunc vero effissionum gratia, quarum iam in *Voce Urbis* mense novembri verba fecimus, pars anterior aedis Caesaris, ubi hemicycli initium tantum videre licebat, libera omnino adparuit; et ideo hemicyclum illud opere quadrato ex tofo extrectum integrum nobis est restitutum. (*Vide tabulam*).

In medio hemicyclo area saxo tiburtino diligenter strata detecta est, quae basim circularis formae, aliis duobus minoris moduli et hexagonis superimpositis, continet. Sic etiam manifestum fuit structuram illam, quae ante hemicyclum exstat, recentioris aetatis esse, quippe basis ipsius partem tegat; et fortasse quinti vel sexti post Christum saeculi, cum eo tempore monumenta Romani Fori mutationibus quamplurimis obnoxia fuerint.

Area hemicyclo interclusa, locus magni momenti et sacer a veteribus reputatus procul dubio existimandus est, et talis ut templi ipsius quodammodo pars esset. Et notandum hic etiam est quod adspactus hemicycli illius plane singularis sit et ab aliis veteris Romae templis plane differat. Ex quibus iure colligitur aream hanc sacram, busti illius celebrissimi Iulii Caesaris memoriam quamdam apud antiquos servasse. Et quod ad basim attinet, ipsa monumentum quoddam honorarium magni viri certe sustinuit, et facile, ut ego puto, aram marmoream, quae ante faciem templi suo proprio loco esset. De statua Iulii Caesaris quidam cogitarunt, numismatis Augusti, de quo supra diximus, testimonio adducto; sed numisma illud statuam in templo ipso, non in inferiore eius parte positam nobis ostendit; quin imo ibi ara ante templum expressa procul dubio est. Ex quo coniici etiam potest aram illam magni momenti fuisse et certe ob memoriam funeris.

Ad haec addendum censeo quod nunc effissionis huius gratia certe cognoscimus, rostra actiaca ante parietes, quae in tabula A et B nuncupatae sunt, affixa fuisse, et consequenter gradus ad latus earumdem parietum exstisset.

Quae omnia cultorum venerandae antiquitatis animum gaudio sane affident, tam spe ulteriorum detectionum concepta, quam monumenti insignissimi effossione, cuius adspactus eventum romanae historiae celeberrimum et ipsius romani imperii fundationi coniunctum in mentem revocat ac nos aetati illi proximiores quodammodo reddit.

HORATIUS MARUCCHI.

(1) ... ut semper Capitolia nostra Forumque  
Divus ab excelsa prospectet Iulus aede.  
*Metamorphos. in fine.*

(2) BABELON, *Descr. des monnaies de la république*, II, pp. 59, 138.

(3) COHEN, *Monn. imp. II édit. Hadrien*, nn. 416-419; 1388, 1389.

## EX ANGLIA

### DE DISCIPLINA SCHOLASTICA APUD BRITANNOS

**Q**UAM nihil hoc tempore magis in disceptationem inter sapientes veniat quam disciplinae rationes quibus utuntur Europae nationes ad iuuentutem in bonis artibus erudiendam, non absonum mihi videtur pauca de disciplina nostratium referre, praesertim quum nemo sit qui nesciat solere nobis vitio verti, quod iuventus nostra, si cum alienis gentibus conferatur, parum in doctrina profecerit. Evidem fateor me inter eos numerandum, qui sapientiam maiorum artemque scholasticam ab eis traditam grato animo amplectar. Primum enim hoc nobis proposuimus exemplo virorum quum fortium tum etiam honestorum, si modo liceat, mores conformare. Doctam sane cupimus fieri iuuentutem nostram: virilem ante omnia volumus. Itaque in primis huic studemus, quomodo minimum discipulis nostris taedium ex ipsa disciplina oriatur. Proinde sapiens veterum illud proverbium: « Ne quid nimis » studiis nostris inscrispimus: neque horas studio dicatas in nimium producimus, neque teneras adhuc indoles acrioribus studiis incitamus. Intervallis, animorum requieti fovendae aptis, studiorum tempus distinguere solemus: « divisum sic bene fiet opus ».

Per haec intervalla sub aperto coelo quantum potest luditur, atque hi lusus quibus uti consuevimus et animorum delectationi et praecipue ad corpora puerorum exercenda inserviunt. Pila, cursu, pugnis, contenditur: fatigantur membra, neque id ultra quam vires cuiusque ferre possunt, sed quantum animos recreare valeat. Hi lusus quanto in honore sint apud nostre nemo est qui nesciat: invitus quidem confiteor, lusui discipulos nostros impensis aliquid dedisse mentes forsitan quam Minervae operibus. Neque tamen obest iuventuti nostrae multa ignorare, si modo vim animorum integrum, ingenium vegetum ac virile servaverint discipuli. Quippe ubicumque circumspiciant, materiem invenient ad cogitandum: neque condiscipulorum consuetudo minime, ut cum Flacco loquar, pectora roboret. Ex eundem ex collegio tota patet tellus: quot regiones habet orbis terrarum tot hic patrias iuventuti ostendit. Ita fit ut modice docti, abundantibus instructi viribus, exire soleant iuvenes britannici, sibi quidem confisi, alienis vero, quod dicere piget, in visiōe.

H. A. STRONG.

### DE FINE ORBIS TERRARUM

#### AC DE EXITU HUMANI GENERIS

**N**ASCENTIS anni prima dies milliaris quasi lapis habetur, qui in serie saeculorum positus et quedam nobis orbem temporis indicet, et vitae spatium, et mortalium iter, emenso quodam ac prae-finito curriculo, distinguat a peragatis, et a peragrandis huiusmodi secernat.

Sed altioribus intentae mentes, a praeterito di-lapsi anni supremo die ad illum convolant, qui ultimus et humano generi, et rebus omnibus, quae sunt circa nos, seu terra sustineantur, seu in caelo conspiciantur, dicendus erit.

Saepe de hoc ultimo colloqui sunt inter se philosophi, et, quae loquuti sunt, scriptis mandarunt; saepe religionibus addicti viri de eo sermocinati sunt, sacrisque in tabulis tradiderunt; saepius et gentes

quasi e communibus notionibus, quas a primigenia familia traduxerunt peregrinatae per orbem, hanc unam plus minusve commentari solitae sunt.

Optimorum consuetudini inhaerentes gravem hanc disceptationem assumimus, atque hoc unum dolemus, nobis quosdam limites fuisse constitutos, quos tum non attingere, tum excedere par nefas sit.

Primo igitur animadvertisimus distinguendum esse inter diem et diem. Alius enim est qui humano generi feratur ut ultimus; aliis qui dicatur talis orbi terrarum. Posset enim hic sine habitatoribus ullis indefinitum tempus vivere et vagari per coelum; homines sine orbe isto vivere et vagari non possent.

Ad humanum genus qui attinet, negamus huic finem posse rationabiliter constitui, conditionibus, quae nunc sunt, permanentibus.

Nam 1º sunt qui tenent humanum genus vitiis ita corruptum et extenuatum iri, ut, statura exinanita quotidie, et in peius quotidie infirmata, denique peitus extinguitur.

Qua de causa? Vitiis, inquiunt, in ipso fonte extenuantibus vires. Certam autem esse humani generis senectutem,

*Nam genus hoc vivo iam decrescebat Homero.*

*Terra malos homines nunc educat atque pusilos.*

Atqui Tacitus Iuvenali respondeat: « Vitia erunt donec homines, sed neque continua, et meliorum interventu pensantur ».

2º Doctius alii (quorum princeps Kelvin in disceptatione quam publice habuit coram concilio geologorum nuperime Toronti collecto, de qua summatis refert *Cassel's Magazine*) probant quinque intra saecula peritrum genus humanum, quia oxigenum deficit; atque rationibus positis tum de quantitate oxigeni, quae nunc est, tum de illa quam carbones absorbent, et in fluidum (gas) carbonium convertunt, tum de ea quam gentes, quotidie aspirantes oxigenum et reddentes carbonium, quotidie commutant, ostendunt ad summum inter quingentisimum annum populos, immo animantia omnia interritura.

Sed pace tantorum sapientum, praesertim ipsius, quem nominavi, hi neque addiderunt quotidiam oxigeni vim, quam vegetantes reddunt, quam evaporantes aquae ubique diffundunt, quam denique necesse est a carbonio in oxigenum reverti in hoc perpetuo motu rerum omnium, quo fit ut omnia coalescant brevi dissolvenda, et in sua principia reditura, iterum, si dissoluta, brevi congregentur.

3º Sunt qui, solis terraeque calorem quasi lanibus appendentes, aestiment quantum quotidie caloris utrique perdant; tum tempus determinant, quo nec soli vigor erit, nec terrae calor. Qua de re vita peribit tum in vegetantibus, tum in animantibus.

Sed in errorem non exiguum incidisse hi vindentur qui calorem reputant tamquam emanationem corporis, et non quasi effectum motus. Credo quidem, si sol quotidie disperderet vim radiorum, brevi interitrum, at sol non emitit a se calorem aetherium, sed commovet adstantem aetheream, qui atmosphaerica densitate constrictus degenerat in calorem. Quo fit ut in vertice montium altissimorum, ubi rarius aer, quamvis viciniores astro diurno sint, rigore omnia videamus, concrescere gelu aquas, durare nives, dum contra in vallibus et planitie, ubi densior est aer, atmosphaera crassior, quamquam a sole longinquiora aestuant omnia. Idque persuasum est magis iis, qui coelestia astronomice scrutantur. Nam si crederemus proposito ab adversariis principio, calefacientis actio solis fere nulla esset in Marte, nulla

## RERUM ELENCHUS ULTIMI NUMERI SUPERIORIS ANNI

Iulii Sterbini filiis Iosepho Alphonso Nicolao . . . . .	LEO XIII.
De honoribus recens habitis Ioanni Bosco . . . . .	A. GALLI.
De Vita sancti Francisci omnium antiquissima . . . . .	F. RAMORINO.
Operiorum <i>cappellani</i> . . . . .	D. TAMILIA.
De bello inter Hispanos et Foederatas Americae civitates . . . . .	MARIUS.
<i>Iris</i> Petri Mascagni opus . . . . .	HERSILUS.
Ad Puerum Iesum . . . . .	F. X. REUSS.
Quaenam ad rationes putandas antiquis gentibus via . . . . .	F. TEDESCHINI.
De Christi Domini praesepe . . . . .	I. CASCIOLI.
Anthea ( <i>Eamus ad Ipsum</i> ) . . . . .	P. ANGELINI.
De homine et lupo non sua sponte equitantibus . . . . .	H. D. V. PIERALICE.
Horae subsicivae. — Ad Antonium Lupettium . . . . .	S. GROSSUS.
Ad <i>Vocem Urbis</i> . — Epigramma. . . . .	E. MANCINI.
Annales . . . . .	EGNATIUS.
Epistularum commercium . . . . .	A. SECRETIS.
Aenigmata . . . . .	X.

**Ciapponi Franciscus et Soc.**

**OFFICINA**

**ANAGLYPTIS, GEMMIS CONCHISQUE CAELANDIS**

**PRAESERTIM IN REDDENDIS FIGURIS**

**PHOTOGRAPHICE EXPRESSIS**

**TEMPERANTIA IN PRETIO - DILIGENTIA IN OPERE**

**ROMAE - Via Sistina, 129 - ROMAE**

**L. Romanini et Soci**

**ROMAE**

**VIA TOR MILLINA, N. 26-28**

**PRAEMIIS DECORATUM OPIFICIUM**

**Sacrarum Suppellectilium textili disciplina fabrefactarum**

sive phrygio opere, sive damasceno, sive acu discriminatarum,  
sive auro, sive argento,

sive sericis intertextarum, item siqua sint ad Eccl. usum

Ibi et Calices, Ostensoria, Pyxides, Lampades, Reliquaria,  
Thuribula, Acerrae,  
ex argento, ex cupro, deauratae, deargentatae.

\* *Suppeditor SS. D. N. Papae* \*

VENALIUM INDEX IMAGINIBUS RERUM DISTINCTUS GRATIS DABITUR

## BURNS & OATES

**LONDON W. - 28, Orchard Street, 28 - LONDON W.**

**Qui opera cardinalium ediderunt Vaughan, Manning, Wiseman, Walthorne archiepiscopi, Hedley episcopi, Faber, nec non Patrum Societatis Jesus et Sancti Philippi Nerei; qui itemque edunt**

**The Catholic Directory ecclesiasticae in Anglia hierarchiae nuncium.**

**The Dublin Review, etc.**

mittent Indicem ab ipsis novissime in quatuor partes & paginarum dispositum, libros catholicos omne genus complectentem, legentibus utilissimum.

**EQUES PHILIPPUS VITI  
MARMORARIUS**

**ROMAE — Via Alessandrina, N. 51 e 52 — ROMAE**

**AFFABRE SCULPIT QUAE SUNT**

**AD SIMULACRA, ALTARIA, SACELLA**

**AEDICULAS**

Uti patet ex operibus erectis ac refectis  
in Basilica Lateranensi,  
Liberiana, Laurentiana extra muros, Transtiberina,  
Eudoxiana, etc.

verbis, nusquam terrarum Germaniam neque aliorum bona intercipere, neque iura nova condere significare voluit; esse tantummodo Germanici imperii ut suos ubicumque sint ad nationis laudem tueatur.

Quid enim, inquit, nostra interest, ut vel in Orientis partibus, vel in aliis orbis terrae regionibus Gallorum reges aduersemur? Neque enim ad illud Germania nascitur, ut in tutelam suam omnes Christi fideles recipiat, sed nos, sicuti se gessit anno 1875 quo, ad universitatem gentium, iudicia, quae internationalia dicimus, in Aegypti quaestione creata sunt, anno 1876 Berolinensi principum civitatum conventu, et anno 1892 pro catholicorum coetu vitam in Palæstina degentium. Sintne catholici Germani, an catholici, imperatoris est in omnes exercere iura. Nos itaque cives nostros qui Orientis incolunt regiones maxima cum diligentia totisque viribus tutabimur.

Quando de expulsis peregrinis a Germaniae filiis dicit, iure reipublicae proposito: Nusquam gentium nos, inquit, neque infirmavimus, neque amissus veteres amicitias, quippe qui iure nostro usi sumus, quod luculenter coniici licet ex familiaritate quæ Austriae-Hungariae homines publici cum nostris in colloquio coiuncti sunt. Nostra enim communia sunt sociis foederatisque de bene administranda re publica, ut civium bona promoveantur, interiora autem cuiusque regni nostrum non est attingere, si ipsi gentium coli fas est: ad hoc unum tendimus omnes, ut pace fruamur.

Triplic igitur foedus quum his factis nihil prorsus sit violatum, firmissimum manet. Trium enim nationum insipiendo ex eodem fluit fonte, qui in naturæ rerum progressionе incrementisque totus continetur: quapropter eam quaque nationes iura, suasque servantes leges in rebus domesticis, coniungantur inter se et socientur necesse est ad exteris gentes. Hoc enim sublato more amicitiae, pericula vitari nequeunt.

Percontanti de rebus rationibusque apud Anglos non deficit De Bülow. Multæ sunt, inquit, quaestiones in quibus solvendis cum Anglia imperium nostrum componere se potest, nihil ceterarum gentium laedens, nullam dissolvens amicitiam Germania suis imixta opibus, quae in ense universæ continentur, ibi semper aderit ubi de servanda pace agetur.

Quæ oratio crebro adstantibus cuiusque factionis plausum excitavit in ea præsertim parte, in qua verborum iucunditate elegantique ratione comitem Thun refutavit. Quod nullam sacerit mentionem de Caesaris (Cæsar) Sarmatarum imperatoris voluntate ad armas deponenda, neque de pace in universarum gentium consilio tractanda, multam præbuit oratoribus popularibus disserendi maxeriam; qui tamen omnes eiusmodi silentium magno fuisse momenti arbitrati sunt.

Christophori Columbi cineres maximo cum apparatu in navem hispanicam, cui nomen *Conte de Venadito*, magno populi concursu translati sunt, adstante duce præfectoque classis, ut Gadibus in urbe munitissima collocarentur.

Angliae legatus eques, anglice sir E. Monson, in conventu quodam iuvenum Christianorum, verba habuit amica erga Galliam, quam sperabat Angliae et Statibus Americae Foederatis coniunctum iri ad cultum humanitatemque provehendam.

Georgium Graecorum principem ad Sudam die 21 mensis decembris appulsum quatuor nationum classis praefectus cum plaudente populo benigne comiterque exceperunt. Quo die in navibus cretense vexillum positum est ad significandam insulae libertatem. Post haec Cydoniam in urbem ingressus est maxima cum laetitia populi. Hymno Ambrosiano, *Te Deum*, musices sacrae numeris recitato in templo principe orthodoxo, Georgium solemniter et rite classis duces in Konac collocaverunt, præsentibus consulibus, duabus ordinis superioris, nationum omnium legatis ad id missis, christianis et musulmanis dignitate præstantibus. Classes salutationes more nautico fecere vexillo cretensi. Georgius princeps, apud populum contione habita, promisit se ad bonum commune cogitationes omnes conversurum, non desperans de bona civium voluntate opem ad se ferente.

In omnibus insulae partibus cives plausus maximos impertierunt Italiae, Angliae, Galliae et Russiae.

Novus legatus gallicus ad Vaticanum factus est Nisard vir probus, eruditus et modestus; quibus laudibus Pontifici maxime acceptus, multa reipublicae tum civilia, tum religiosa afferre potest commoda.

EGNATIUS.

### ACTA SANCTAE SEDIS

Litteræ Pontificis ad Episcopum Augustodunensem. - Allocutio ad Cardinales. - Missio pro Patriarcha Maronitarum eligendo.

SUMMUS Pontifex pridie nonas decembres scripsit ad Cardinalem Episcopum Augustodunensem, commendans propositum Bossuetio monumentum collocandi atque instans ut opus aggredetur.

Proximo die Iesu Christi Natali, Patres Cardinales, ut moris est, convenerunt Pontificem ei obsequiendi causa. Lucido Parocchi, collegarum nomine, vota facienti, Pontifex voce gestuque pene dixi iuvenili respondit « ea vota, licet consueta, pergrata sibi esse; quamvis ministerium apostolicum gravius fieret senio, se tamen refici, Deo fretum qui pari eventu aut viro aut sene uti valet ». Animum deinde vertens ad publicas res, necessarium dixit fuisse nationes Europæ in consilium coirè, ut hominibus excidium quocumque ferentibus resisterent, imparem tamen fore exitum, nisi homines et civitates ad principem morum legem qui est *sancius Dei timor* revocarentur. Res italicas in malum Ecclesiae gravius verti, in primis acrioribus minis in clerum, cuius obsequium Sedi Apostolicae in crimen publicum traducatur: qui clerus, inquit, *et ingenio et officio præ celeris seditione abborret*. Se tamen, qua animi constantia pollet, memorem officii neque promissis neque minis loco cessurum; quemadmodum et plerosque Italos, quorum ardens studium in Sedem Apostolicae fideique constantia sunt apprime commendanda. Se itaque confidere quae maioribus fuerint gloriae salutique, nempe Sedem Apostolicae fidemque catholicam, causam salutis et novis hominibus futuram.

Nuncio allato de obitu Ioannis Hagg Patriarchae Maronitarum, Summus Pontifex iussit procuratorem romanum Hoyek Libanum proficii qui Synodo intercesset de Patriarcha creando.

THOMAS.

### LOGOGRIPHUS

Servata lege versus, supple voces, quae tot literis constant quot vides puncta: non alias tamen adhibe litteras quam novem illas, quae sunt in voce notata totidem punctis in decimo pentametro.

### IN PUERUM SOCORDEM

Care puer ..... iam te decidere .....  
Ipse tui ingenitus pectore ..... amor.  
Cur ego non horter cum te socordia .....  
Spes ac ..... cogat abiit tuas?  
Saep mea venit rumor ..... ad aures  
Te nimis incauta mente favere ioci.  
Iam satis in vili ..... arena  
..... manet verax te meliore labor.  
Mavis esse ..... num tu, quam fertilis arbor?  
Et mage quam vernans flo, rubus esse cupis?  
Ne caeleste sinas animi langescere .....  
Et putere vela torpida membra .....  
Quid pigritas, stratisque iacent longa otia ducis?  
Aeger num ..... , num ..... indoluit?  
Erige te, firmis dum floret viribus aetas,  
Nullisque est morbis attenuata .....  
Insta operi, mercesque para, nec parce labori,  
Ut multa repetas ..... onustus ope.  
Vel formicam adiens, piger, inspice: qualis et illam  
..... haec pueris imprimis blanda, piaque  
..... terrena ... et caelica dona manu.

X.

Ex sociis qui huius logographi interpretationem ad ephemericis moderatorem miserint intra duos menses, unus, sortitus, gratis accipiet:

DIVI THOMAE AQUINATIS

### SUMMA THEOLOGICA

ad emendatores editiones impressa et accurassime recognita.  
Editio a LEONE XIII P. M.

Solutio aenigmatis in primo numero propositi est Ara-bes.

Eam miserunt multis socii, quorum haec sunt nomina:  
Iohannes Pawelski, Cracovia; Donald Macrae, M. A. B. D. ex Sutherland; Can. Fr. Ferrari, Guastalla; P. Clemens Baudis, Cracovia; E. Petrus Monti Episcopus, Tibur; Henricus Giesse, Jean Lepilleux, Charles Dehault, Francois Lettier, ex Gallie; Antonius Faklics, Tergeste; Atal Sisius, P. O. Missoula, co.; Can. Aloysius Cappelli, Sena Julia; Abbas Le Provost, ex Gallie; C. Vandermassen, ex Belgica; Abbas C. Albagnat, ex Gallie; Adulphus Artioli, Ferraria; P. Fr. Xaverius Reuss, Thomas Arizzoli, Aurelius Galli, Roma.

Sortitus est praemium Abbas Le Provost, ad quem gratis missus est libellus, cui titulus:

LEONIS XIII

### IN MARIAM VIRGINEM

FLOSCULI

Spatio deficiente,  
IN PROXIMUM NUMERUM  
Aniba (Eamus ad Ipsum). - Minuciana. - De societate Angliam inter et Americae septentrionalis republicas foederatas. - De ethnicorum scriptis in adolescentium institutione retinendis. - De Moscoviae imperatoris proposito, etc.

Sponsor: IOANNES BAPTISTA CIAMPI, iurisperitus.

ROMA - Ex Officina Forzani et Socii.